

Eurobarometer: Prostriedky EÚ na obnovu by mali putovať krajinám rešpektujúcim zásady právneho štátu

- 81% občanov EÚ: Únia má poskytovať financie iba krajinám rešpektujúcim zásady právneho štátu a demokratické princípy
- 60% respondentov očakáva, že plán obnovy EÚ pomôže ich krajine zotaviť sa po pandémie
- 41% opýtaných spochybňuje schopnosť národných vlád správne využiť prostriedky EÚ
- priority EÚ podľa občanov SR: klíma, boj proti chudobe, zdravotníctvo

Štyria z piatich respondentov sa v najnovšom prieskume verejnej mienky vyslovili za podmienenie prístupu k prostriedkom EÚ dodržiavaním zásad právneho štátu a demokratických hodnôt.

Prieskum Eurobarometer zrealizovaný v druhej polovici augusta zverejnil Európsky parlament v piatok. Stalo sa tak len pár dní pred plenárnou rozpravou o stave Európskej únie naplánovanej na stredu, 15. septembra.

„Európsky parlament sa jasne vyjadril, že prostriedky EÚ určené na obnovu by sa nemali poskytovať vládam, ktoré nerešpektujú základné demokratické hodnoty či zásady právneho štátu. Tento prieskum potvrdzuje, že drvivá väčšina občanov EÚ sa s tým stotožňuje. Ak sústavne podkopávate hodnoty EÚ, nemali by ste očakávať prostriedky EÚ,“ vyhlásil predseda Európskeho parlamentu David Sassoli.

Podpora transparentnosti a efektívnosti využitia zdrojov na obnovu

Najnovší Eurobarometer ukazuje, že verejnosť jednoznačne podporuje snahy o transparentnosť a efektívnu kontrolu vynakladania prostriedkov EÚ, ktoré by mali byť použité na obnovu Únie pre budúce generácie v rámci programov „NextGenerationEU“. Podľa prieskumu sa 53%

občanov EÚ a **54%** občanov SR jednoznačne stotožňuje s požiadavkou účinnej kontroly čerpania prostriedkov Únie, ďalších **32%** občanov EÚ a **31%** občanov SR s ňou skôr súhlasí. Nesúhlas s takouto požiadavkou vyjadrilo v prieskume **8%** občanov EÚ a **9%** občanov SR.

Rovnaký názor zastáva aj Európsky parlament, ktorý aktuálne spolu s Európskou komisiou posudzuje národné plány s cieľom zaistiť, aby sa prostriedky EÚ určené na obnovu využili v súlade s cieľom podporiť ekologickejšiu, digitalizovanejšiu a odolnejšiu európsku spoločnosť.

Občania: Prostriedky EÚ nám pomôžu, len či ich naše vlády dokážu správne využiť

Respondenti zareagovali pozitívne na program obnovy Európskej únie v hodnote 800 miliárd eur. Traja z piatich občanov EÚ (60%) veria, že projekty „NextGenerationEU“ pomôžu ich krajine vyrovnáť sa s hospodárskymi a sociálnymi škodami spôsobenými pandemiou nového koronavírusu. Na Slovensku je o tom presvedčených **55%** obyvateľov.

Tieto programy podľa väčšiny respondentov pomôžu ich krajinám lepšie sa pripraviť na budúce výzvy - na úrovni EÚ je o tom presvedčených **59%** a na Slovensku **57%** občanov. V tejto súvislosti má z Európskej únie pozitívny celkový dojem **53%** jej občanov, negatívny dojem z EÚ prevažuje u **19%** jej obyvateľov. Na Slovensku vníma Úniu pozitívne **43%** a negatívne **25%** respondentov.

Prieskum však poukázal aj na obavy občanov viacerých členských štátov Únie, ktoré sa týkajú schopnosti ich národných vlád správne využiť prostriedky EÚ určené na obnovu. V tejto súvislosti svojej vláde vo všeobecnosti dôveruje **45%** občanov EÚ, pričom **41%** občanov prejavuje pochybnosti. Na Slovensku svojej vláde v tomto smere dôveruje **26%** občanov, o jej schopnosti správne využiť prostriedky z programu obnovy však pochybuje **60%** občanov.

Právny štát ako podmienka prístupu k prostriedkom EÚ

Verejnosť v prieskume tiež jasne podporila postoj Európskeho parlamentu v súvislosti s kontrolou, transparentnosťou a podmienenosťou prístupu k prostriedkom EÚ dodržiavaním zásad právneho štátu. Európania sú teda naďalej presvedčení, že rešpektovanie zásad právneho štátu by malo byť podmienkou čerpania prostriedkov EÚ.

Štyria z piatich občanov EÚ (81%) súhlasia s tým, aby EÚ poskytovala finančné prostriedky členským štátom len pod podmienkou, že ich vlády budú uplatňovať zásady právneho štátu a demokratické princípy. Tento postoj má pritom vysokú podporu naprieč Úniou - na Slovensku sa s ním stotožnilo **74%** respondentov. Zaisťovanie dodržiavania zásad právneho štátu zostáva kľúčovou prioritou Európskeho parlamentu.

Zmena politických priorít: najprv klíma, potom boj proti chudobe a zdravotníctvo

Pri otázke týkajúcej sa politických priorít, teda oblastí ktorými by sa mal Európsky parlament zaoberať prednostne, akcentovala väčšina respondentov - **40%** na Slovensku a 43% v celej EÚ - boj proti klimatickej zmene.

Medzi ďalšie priority by podľa občanov mali patriť:

- opatrenia na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu (**36%** respondentov na Slovensku, 32% v EÚ),
- verejné zdravotníctvo (**35%** respondentov na Slovensku, 27% v EÚ),
- opatrenia na podporu hospodárstva a tvorbu nových pracovných príležitostí (**27%** respondentov na Slovensku, 31% v EÚ),
- boj proti terorizmu a organizovanému zločinu (**24%** respondentov na Slovensku, 31% v EÚ),
- ľudské práva - v rámci EÚ aj celosvetovo (**24%** respondentov na Slovensku, 24% v EÚ),
- demokracia a zásady právneho štátu (**23%** respondentov na Slovensku, 19% v EÚ),
- spravodlivá a udržateľná poľnohospodárska politika (**23%** respondentov na Slovensku, 15% v EÚ),
- budúcnosť Európy (**22%** respondentov na Slovensku, 19% v EÚ),
- migračná a azylová politika (**20%** respondentov na Slovensku, 27% v EÚ).

Občania Maďarska a Poľska považujú za jednu z top priorít, ktorou by sa mal zaoberať Európsky parlament, demokraciu a právny štát. Táto oblasť bola respondentmi z celej EÚ zaradená až na ôsme miesto (na Slovensku na siedmom mieste), v Poľsku však skončila na druhom a v Maďarsku na treťom mieste.

Metodológia

Rýchly prieskum Eurobarometer bol pre Európsky parlament zrealizovaný agentúrou Ipsos (Ipsos European Public Affairs) v dňoch 17. - 25. augusta 2021 v online prostredí na vzorke 26.459 respondentov vo veku pätnásť a viac rokov z 27 členských štátov EÚ. V Luxembursku, na Cypre a na Malte bolo vykonaných 500 rozhovorov, vo všetkých ostatných členských štátoch

EÚ bolo vykonaných tisíc rozhovorov.

Podrobnejšie informácie o výsledkoch prieskumu a údaje týkajúce sa priamo Slovenska sú k [dispozícii tu](#).

Kontakty

Jaume DUCH GUILLOT

Hovorca a generálny riaditeľ EP pre komunikáciu

☎ (+32) 2 28 43000 (BXL)

☎ (+33) 3 881 74705 (STR)

📱 (+32) 496 59 94 76

✉ jaume.duch@europarl.europa.eu

Neil CORLETT

Vedúci Tlačového oddelenia EP

☎ (+32) 2 28 42077 (BXL)

☎ (+33) 3 881 74167 (STR)

📱 (+32) 470 89 16 63

✉ neil.corlett@europarl.europa.eu
